

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

Утвърдени
със заповед № 645/19.07.2022 г.
на председателя на ВКС
съдия Галина Захарова

**ПРАВИЛА ЗА ОБРАЗУВАНЕ, СЛУЧАЙНО
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ И НАСРОЧВАНЕ НА ДЕЛАТА
ВЪВ ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**

I. ОБЩИ ПРАВИЛА

1. Настоящите правила уреждат реда за образуване, разпределение при спазване принципа на случайния подбор чрез равномерно електронно разпределение съобразно поредността на постъпването на делата, както и насрочването им и формиране на съдебните състави за тяхното разглеждане.

2. Задълженията, произтичащи от тези правила, се изпълняват съгласно Правилника на ВКС.

II. ПРАВИЛА ЗА ОБРАЗУВАНЕ, РАЗПРЕДЕЛЯНЕ И НАСРОЧВАНЕ НА ДЕЛАТА В ГРАЖДАНСКА И ТЪРГОВСКА КОЛЕГИИ

Образуване на делата

1. Образуването на дело по описа на Гражданска или Търговска колегии на ВКС се извършва с разпореждане на председател на отделение на съответната колегия или от заместник-председателите на ВКС и ръководители на колегии.

2. Образуват се дела по подадена касационна жалба, частна жалба, молба за отмяна на влязло в сила съдебно решение, искане за спиране изпълнението на невлязло в сила въззивно или влязло в сила решение, както и в други случаи, при които закон предвижда компетентност на ВКС.

3. При подадени две или повече касационни или частни жалби срещу един съдебен акт на въззивен съд, се образува едно касационно, респ. частно дело.

4. При постъпили във ВКС касационна жалба срещу първоначално въззивно решение и срещу решение на въззивен съд за неговото допълване, поправка на очевидна фактическа грешка или тълкуване се образува едно касационно дело.

5. Постъпилите във ВКС друга касационна жалба, насрещна касационна жалба или жалба срещу решение на въззивен съд за неговото допълване, поправка на очевидна фактическа грешка или тълкуване, след образуване на касационното дело по жалба срещу първоначалното решение, по която съдебният състав не се е произнесъл, се докладват по образуваното дело.

6. При постъпили касационна жалба (жалби) и една или повече частни жалби срещу различни съдебни актове на въззивен съд по същото дело, се образува едно касационно производство по касационната жалба (жалби) и частни производства съобразно броя на обжалваните определения или разпореждания на въззивния съд.

7. При подадени две или повече частни жалби срещу различни съдебни актове по едно дело се образуват частни производства по всяка от жалбите.

8. Образуваното частно производство срещу въззивно определение, постановено по реда на чл. 248 ГПК, се отразява в деловодната система със статут „спряно“, когато е образувано и касационно дело срещу въззивно решение.

9. При постъпили администрирана касационна жалба и искане за спиране изпълнението на осъдителното въззивно решение или молба за отмяна и искане за спиране изпълнението на влязлото в сила решение се образува едно касационно дело.

10. При постъпило само искане за спиране изпълнението на въззивно или влязло в сила решение се образува частно производство, което след приключването му се изпраща на администриращия касационната жалба или молбата за отмяна съд.

11. При образуване на касационни и частни дела председателите на отделения извършват проверка за допустимост и редовност на изпратените на ВКС по компетентност жалби. В случай че въззивният съд не е изпълнил задълженията си по чл. 285 и чл. 286 ГПК, делото се връща с разпореждане за изпълнение на предвидената в ГПК процедура, без да се образува дело по описа на Върховния касационен съд. При повторно постъпване на жалбите във ВКС се образува дело.

12. Преди образуване на частно производство по искане за спиране председателят на отделение може да даде указания за представяне на документи за преценка допустимостта и редовността на касационната жалба (респ. на молбата за отмяна) и за определяне на размера на обезпечението по чл. 282, ал. 2 ГПК, както и да извърши проверка за постъпване на сумата на обезпечението по сметка на ВКС.

13. При постъпване на подлежащите на разглеждане от Гражданска и Търговска колегия на ВКС преписки в служба „Регистратура“ съответният деловодител въвежда в деловодната система толкова входящи номера, колкото са подлежащите на образуване дела във ВКС по тези правила. Входящите номера се нанасят с червена химикална паста върху съответната жалба или молба, по която следва да се образува дело.

14. При последваща преценка, че подлежащите на образуване дела са повече от въведените в регистратурата входящи номера, по разпореждане на председател на отделение в деловодната система се нанася допълнителен входящ номер, по който се образува дело. При въведени повече входящи номера, отколкото са подлежащите на образуване дела, по разпореждане на председател на отделение

деловодителят извършва отбелязване в деловодната система, според което останалият неизползван номер е прехвърлен/присъединен към номера, по който е разпоредено образуване на дело.

15. (1) В случаите, при които определение на 3-членен състав на ВКС за прекратяване на производството или оставяне без разглеждане на подадена пред ВКС жалба или молба за отмяна е отменено от друг 3-членен състав, разглеждането на делото продължава под същия номер от първоначално определения съдебен състав, без да се извършва ново случайно разпределение.

(2) По същия начин се процедурира и когато образуваното пред ВКС дело е върнато на първоинстанционен или въззивен съд за изпълнение на указания или за поправка на очевидна фактическа грешка, както и за произнасяне по молби за допълване или тълкуване на решението.

16. В случай че председателят на отделение прецени, че по преписката следва да се образува дело в друга колегия или поток на Гражданска колегия, с разпореждане изпраща преписката на съответната колегия или поток. Председателят на отделение, получил изпратената преписка, образува дело или повдига спор относно компетентността на колегията или потока. Спорът се разрешава с разпореждане, което се постановява съвместно от ръководителите на Гражданска и на Търговска колегии, когато спорът е между колегиите, и от ръководителя на Гражданска колегия, когато спорът е между потоците в колегията.

17. При повторно постъпване на дело, което вече е било разглеждано от ВКС по жалба или молба, вкл. когато е била образувана само преписка и делото е върнато с указания, без да се образува такова пред ВКС, делото се образува в същата колегия или поток от Гражданска колегия, освен ако от съдържанието на първоначално постъпилите книжа не може да се определи видът на делото, в който случай при повторното му постъпване същото се разпределя по общия ред.

18. Във всички непосочени по-горе случаи преценката за вида и броя на делата, които следва да бъдат образувани, се извършва от председателя на отделението. С разпореждане на ръководителя на колегията или на председател на отделение се поправят и грешките при образуване на делата.

19. Забранява се преснимане на материали за прилагането им към други дела.

Разпределение на делата

20. С електронно разпределение се определя съдия докладчик. Останалите двама съдии в тричленния състав са членовете на постоянния съдебен състав, в който заседава съдията докладчик. При постоянни състави с повече от трима

членове, докладчикът заседава с останалите членове съгласно изрично разпореждане на ръководителя на колегията или по график.

21. При образуване на касационно и частно/частни производства първо се извършва разпределение на частната жалба (респ. на най-рано подадената частна жалба), а касационното производство се разпределя на докладчика по частното дело при използване на опцията „определен избор“ („ръчно разпределение“) в програмата за случайно разпределение на делата. Разпределението се извършва по този ред и при образувани дела по две или повече частни жалби срещу различни съдебни актове.

22. Към всяко образувано дело се прилага справка за разпределените дела на съответната дата за колегията, респ. за съответния поток от Гражданска колегия.

23. От разпределение се изключват съдиите, по отношение на които са налице пречки за участие по чл. 22, ал. 1, т. 1-5 ГПК с разпореждането за образуване на делото.

24. От разпределение на дело, образувано по молба за отмяна, се изключва съдебният състав, който се е произнесъл по реда на чл. 288 ГПК или по чл. 290 ГПК по подадена касационна жалба по същото дело.

25. В случай че делото е разпределено на докладчик, в чийто състав участва съдия, който е изключен от разпределение с разпореждането за образуване на делото, на основание на това разпореждане се извършва ново разпределение за избор на нов член на състава.

26. В случай на отвод на докладчик или на член на съдебния състав по чл. 22, ал. 2 ГПК делото се преразпределя под същия номер за определяне на нов докладчик или член на съдебния състав на основание акта за отвод. Делото се разглежда от първоначално определения състав с участието на новоопределения докладчик или член на състава.

27. При необходимост от заместване в открито съдебно заседание на докладчик или на член на съдебния състав, заместникът се определя чрез електронно разпределение след разпореждане на съответния ръководител на колегия. В случай на насрочени няколко дела електронното разпределение се извършва по делото, образувано най-рано във ВКС, а по останалите дела – чрез опцията „определен избор“ („ръчно разпределение“). Заместникът участва по всички дела само за това заседание.

28. При образувано частно производство по искане за спиране на изпълнението делото се разпределя между съдиите по график за дежурства,

изготвен от ръководителя на съответната колегия. При липса на график или при отсъствие на дежурен съдия делото се разпределя между съдиите, които не са в разрешен отпуск, командировка или отсъстват по друга причина на основание справка от отдел „Човешки ресурси“.

29. При внезапно възникнала необходимост от заместване на докладчик или на член на съдебния състав по дело, насрочено в открито съдебно заседание, или по дело, което се разглежда в закрито заседание, но по него се дължи неотложно произнасяне, заместникът се определя с разпореждане на съответния ръководител на колегията или председател на отделение по реда на т. 28.

30. (1) По преценка на ръководителя на колегията, при предстоящо освобождаване от длъжност на съдия, както и при дългосрочно командироване или друго продължително предварително известно отсъствие, могат да бъдат определени съдии, които да се включат на негово място в насрочените открити и закрити заседания на съдебния състав в периода преди освобождаването или за периода на отсъствието.

(2) В тези случаи в разпореждането на ръководителя на колегията се посочва дали ще се извърши електронното разпределение за заместващ по всяко от насрочените съдебни заседания поотделно и/или заместването ще е по всички насрочени дела на замествания.

(3) С разпореждането на ръководителя на колегията се определя и съдия, който ще участва като член на съдебния състав по частните производства на доклад на останалите членове на състава на отсъстващия. Ръководителят на колегията може да определи и няколко съдии, които за определени периоди от отсъствието да участват като членове на съдебния състав по частните производства.

31. (1) При преместване на съдии от едно отделение в друго, при откриване на нови или закриване на съдебни състави по решение на Пленума на ВКС с разпореждане на ръководителя на колегията се определя редът за преразпределение на делата на преместения съдия или на делата на съдиите от закрития съдебен състав.

(2) При преместване с решение на Пленума на ВКС на съдия от Гражданска колегия от един поток в друг с разпореждане на ръководителя на колегията новият докладчик поема делата на съдията в потока, на чието място е преместен.

32. Ръководителят на съответната колегия с разпореждане определя реда за разпределение на несвършените дела на съдия, който е освободен от длъжност или е прекратено командироването.

33. Във всички непосочени в тези правила случаи разпределението се извършва на основание разпореждане на ръководителя на колегията.

Насрочване на делата

34. Председателят на отделение определя датата на закритото заседание по чл. 288 ГПК или разпорежда делото да се докладва на състава за произнасяне в закрито заседание по чл. 307, ал. 1 ГПК или за преценка по чл. 280, ал. 3 ГПК. Докладват се и образуваните търговски дела по чл. 47 ЗМТА, както и в други случаи по преценка на председателя на отделение.

35. В случай на отвод на докладчик по касационно дело във фазата по чл. 288 ГПК то се насрочва в графика на новия докладчик в рамките до един месец след първоначалната дата, за която делото е било насрочено. Председателят на отделението компенсира броя на насрочените дела на новоопределения докладчик и на докладчика, който се е отвел от разглеждане на делото, на първата възможна дата по графика на заседанията.

36. Повторно постъпилите дела във ВКС, след като са били върнати на въззивния съд, и подлежащите на възобновяване спрени дела се насрочват в закрито заседание от съдебния състав в едномесечен срок от докладване на делото.

37. Когато е образувано и частно производство наред с касационното, делата се докладват на определения докладчик след образуването им.

38. Когато е образувано частно производство срещу въззивно определение, постановено по реда на чл. 248 ГПК, частното производство се докладва на състава заедно с образуваното касационно производство на датата на закритото съдебно заседание по чл. 288 ГПК.

39. Съставът, на който е разпределено касационното дело, се произнася по искането за освобождаване на обезпечението след приключване на производството по касационната жалба.

III. ПРАВИЛА ЗА ОБРАЗУВАНЕ, СЛУЧАЙНО РАЗПРЕДЕЛЯНЕ И НАСРОЧВАНЕ НА ДЕЛА И ФОРМИРАНЕ НА СЪДЕБНИ СЪСТАВИ В НАКАЗАТЕЛНАТА КОЛЕГИЯ

Образуване и разпределяне на дела и формиране на съдебни състави

1. Образуването на дело по описа на Наказателната колегия на ВКС се извършва с разпореждане на председател на отделение или на ръководителя на Наказателната колегия.

2. Съдебните състави в Наказателната колегия се формират на случаен принцип по компютърен път за период от 6 месеца, както следва: до 15 май на текущата календарна година – за месеците септември, октомври, ноември и декември на текущата календарна година и до 15 ноември на текущата календарна година – за месеците януари, февруари, март, април, май и юни на следващата календарна година.

3. До 10 декември на текущата календарна година и до 1 юли на текущата календарна година ръководителят на Наказателната колегия или председател на отделение изготвя график на дежурните съдии по бързи производства за периода на провеждане на инвентаризация във ВКС от 1 до 15 януари и за периода на съдебната ваканция от 15 юли до 1 септември.

4. Ръководителят на Наказателната колегия или председател на отделение изготвя график на дежурни съдии за разглеждане на бързи производства при настъпване на форсмажорни обстоятелства до тяхното отпадане.

5. Графиците по т. 3 и т. 4 се предоставят незабавно след изготвянето им на всички съдии от Наказателната колегия.

6. Ръководителят на Наказателната колегия участва в съдебни заседания последователно във всяко отделение, както следва: м. януари – в първо н.о.; м. февруари – във второ н.о.; м. март – в трето н.о.; м. април – в първо н.о.; м. май – във второ н.о.; м. юни – в трето н.о.; м. септември – в първо н.о.; м. октомври – във второ н.о.; м. ноември – в трето н.о.; м. декември – в първо н.о.

7. Ръководителят на колегията и председателите на отделения участват при формирането на съставите на случаен принцип като четвърти докладчици, когато това се налага с оглед случайното формиране на съдебните състави по отделения. В тези случаи те участват в разглеждане на делата на техен доклад, като останалите членове от състава са двамата по-младши съдии от формирования на случаен принцип съдебен състав за конкретната дата. Председателите на отделения и ръководителят на колегията могат да определят и друг ред за участието си в съответното съдебно заседание.

8. Ако за член на съдебния състав съществува пречка за разглеждане на дело в случаите на формирани на случаен принцип четворни съдебни състави, в състава, разглеждащ делото, участва съдия от формирования на случаен принцип състав, за когото не съществува пречка за участие. В този случай не се издава нарочно разпореждане от ръководителя на колегията.

9. Когато разглеждане на делото пред Върховния касационен съд следва да бъде извършено от петчленен състав с оглед изискването на чл. 28, ал. 4 от НПК,

съдебният състав, определен на случаен принцип за разглеждане на делото, се допълва с двама съдии, определени на случаен принцип чрез компютърен избор. Изборът се извършва при възможност измежду съдиите, които могат да участват в разглеждането на делото, в рамките на отделението, а при липса на такава възможност изборът се извършва измежду всички останали съдии от Наказателната колегия.

10. Когато причината за невъзможност за участието на съдия от съдебния състав, определен на случаен принцип за разглеждане на дело, е известна при неговото насрочване и в по-късен момент, но не непосредствено преди съдебното заседание, нов член на състава за разглеждане на това дело се определя на случаен принцип чрез компютърен избор. Изборът се извършва при възможност измежду съдиите, които могат да участват в разглеждане на делото, в рамките на отделението. При липса на такава възможност изборът се извършва измежду всички останали съдии от колегията.

11. При необходимост от заместване в съдебното заседание на член от съдебния състав, в случай че е необходимо заместване по няколко дела, насрочени в едно съдебно заседание, електронното случайно определяне се извършва измежду посочените в разпореждането на ръководителя на Наказателната колегия съдии по делото с най-малък входящ номер, като избраният нов член на състава замества отсъстващия/липсващия съдия по всички дела, насрочени за това заседание.

12. Промени в участието на съдии в определените дни за заседание се извършват с разпореждане на ръководителя на Наказателната колегия или председател на отделение при възникнала внезапна, непосредствена и обоснована причина за това.

13. Разпорежданията по т. 10 и т. 12 се публикуват в деловодната система под номера на делото, по което са постановени.

14. При ново образуване на дело, което вече е било прекратявано от съдия докладчик, то се разпределя на същия съдия докладчик.

15. Всички останали несвършени дела към момента на освобождаване или откомандиране на съдия, по които същият е бил съдия докладчик, се възлагат на новоназначения или новокомандирвания съдия като съдия докладчик.

16. При напускане на съдия разпределените несвършени дела се преразпределят на случаен принцип на съдиите, включени в съответната група за разпределяне, ако няма избран или командирован съдия на негово място.

Насрочване на делата

17. До 30 май и до 30 ноември всяка година председателите на отделения определят конкретните дати на провеждане на съдебните заседания на формираните на случаен принцип състави, съответно за м. септември – м. декември на текущата година и респ. за м. януари – м. юни на следващата календарна година с участието на съдиите от всяко от отделенията.

18. Графиците за заседанията за съответните периоди от м. септември до м. декември вкл. и от м. януари до м. юни вкл. се предоставят незабавно след изготвянето им на всички съдии от Наказателната колегия.

19. Насрочването на делата от председателите на отделения за съдебни заседания се извършва за възможно най-близката дата, на която заседава съответният докладчик, като се съобразява техният брой с правната им и фактическа сложност. При необходимост председателите на отделения съгласуват броя и тежестта на делата за насрочване със съдиите докладчици по тях.

20. При насрочване на делата председателите на отделения по възможност избягват повторна необходимост от определяне на нов съдия в същия заседателен ден.

21. Отлагането на производствата по дела в съдебното заседание се извършва в самото съдебно заседание съобразно предварително изготвените графици за заседанията за дата, на която заседава съответният докладчик. В този случай делото се разглежда на нова дата в съдебния състав, формиран на случайния принцип да заседава на тази дата, освен ако е даден ход на съдебно следствие в случая на чл. 354, ал. 5, изр. 2 от НПК.

22. Отложените от съдебно заседание дела на доклад на ръководителя на Наказателната колегия се насрочват на първата възможна дата. Когато тази дата е в заседателния график на друго отделение, делата остават по описа на отделението, където първоначално са заведени.

23. При необходимост от отсрочване на дело без провеждане на съдебно заседание производството се насрочва за нова дата от председателя на отделението.

IV. ПРАВИЛА ПРИ СПОРОВЕ ЗА ПОДСЪДНОСТ МЕЖДУ ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД И ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД, РЕСП. МЕЖДУ ОБЩИТЕ И АДМИНИСТРАТИВНИТЕ СЪДИЛИЩА

1. При спор за подсъдност между Върховния касационен съд и Върховния административен съд, повдигнат от състав на ВКС, както и при спор за подсъдност

между общ и административен съд, повдигнат от общия съд, се образува частно дело по описа на съответната колегия на Върховния касационен съд съобразно предметната ѝ компетентност, подлежащо на разглеждане от смесен състав, включващ трима представители на ВКС (един от които докладчик) и двама представители на ВАС.

2. Образоването на делата по т. 1 се осъществява от заместниците на председателя и ръководители на колегии на ВКС. При съмнение относно колегията, в която следва да се образува делото, въпросът се решава съвместно от съответните заместник-председатели, като при невъзможност за постигане на съгласие случаят се докладва на председателя на ВКС.

3. (1) Когато делото е образувано по описа на Гражданска колегия, разпределението се извършва по реда на Раздел II, т. 20.

(2) Когато делото е образувано по описа на Наказателна колегия, останалите двама членове на съдебния състав се определят с разпореждане на заместника на председателя и ръководител на Наказателна колегия.

4. (1) Когато спорът за подсъдност е повдигнат от Върховния административен съд или от административен съд, в смесения 5-членен състав участват трима представители на Върховния касационен съд, които се определят по реда на т. 3, като разпределението се извършва по номера на образуваното пред ВАС дело.

(2) За извършения избор на съдии от Наказателна колегия в смесения състав заместникът на председателя и ръководител на Наказателна колегия съставя разпореждане.

(3) Копие от протокола за разпределение/разпореждането се изпраща на ВАС за прилагане по делото заедно със справка, в която е посочена датата на встъпване на всеки от тримата съдии във ВКС, с оглед подреждането на членовете на смесения състав по старшинство.

5. За делата по Раздел IV се установява отделна номерация в Гражданска колегия съобразно поредността на тяхното постъпване и образуване.